

Iran Data Portal

آیین نامه داخلی مجمع

آییننامه داخلی مجمع تشخیص مصلحت نظام اولین بار در چهارم اسفندماه سال 1366 در 10 ماده تنظیم شده بود، با توجه به تغییراتی که در ماموریت و کارکردهای این نهاد مشورتی و تصمیمگیری ایجاد شده، دو بار تغییر کرد.

مجمع، آییننامه داخلی خود را در دوم آبانماه 1368 مورد بررسی مجدد قرار داد و پس از تغییرات و اضافهکردن موادی به آن، ویرایش جدید آییننامه مجمع را به تصویب رساند که مقام معظم رهبری حضرت آیتاللهخامنه‌ای نیز آن را تایید کردند.

مجمع برای بار دوم در سوم آبان ماه 1376 آییننامه را مورد بررسی مجدد قرار داد که با 35 ماده تصویب شد و به تایید مقام معظم رهبری رسید.

متن کامل آییننامه داخلی مجمع تشخیص مصلحت نظام که در سوم آبان 1376 به تصویب رسید، به شرح زیر است:

مصوبه مورخ 3/8/1376 مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره آییننامه داخلی

فصل اول : کلیات *

ماده 1: مجمع تشخیص مصلحت نظام در اجرای بند (1) و (8) اصل یکصد و دهم و اصل یکصد و دوازدهم و موارد دیگر مذکور در قانون اساسی و نیز اجرای حکم بیست و هفتم اسفندماه 1375 مقام معظم رهبری، موظف به «تشخیص مصلحت در موارد تعارض میان مصوبه مجلس و نظر شورای نگهبان» میباشد و در مقام «تعیین سیاستهای کلی نظام» و «حل معضلات کشور» و نیز موارد مهمی که «رهبری به آن ارجاع میکنند» «با توجه به مجموع وظائف مقرر در قانون اساسی» به عنوان «هیات مستشاری عالی رهبری در نظام جمهوری اسلامی ایران»، انجام وظیفه میکند و جلسات آن به شرح مواد آتی تشکیل میشود.

ماده 2: مجمع برای انجام وظایف خود علاوه بر شورای مجمع که به شرح مواد (19) و (20) تشکیل میشود، دارای کمیسیونهای دائمی و کمیسیونهای خاص و دبیرخانه است. ماده 3: دبیر مجمع به پیشنهاد رئیس مجمع و موافقت مقام معظم رهبری توسط رئیس مجمع منصوب میشود و ریاست دبیرخانه را به عهده دارد.

فصل دوم: کمیسیونهای دائمی، کمیسیونهای خاص - چگونگی تشکیل و طرز کار *

ماده 4: به منظور فراهم آوردن اطلاعات دقیق مربوط به مباحث و مسائلی که در مجمع

مطرح میشوند و آماده‌سازی آنها برای تصمیم‌گیری و نیز بهره‌گیری کامل از آخرین فرآورده‌های کارشناسی دستگاه‌های مسوول دولتی و استفاده از تحقیقات کاربردی، توسعه‌های و بنیادی موسسات پژوهشی کشور، کمیسیون‌های تخصصی دائمی و نیز کمیسیون‌های خاص مرکب از اعضاء تشکیل میشوند.

تبصره - کمیسیون‌ها میتوانند در صورت نیاز کمیسیون‌های فرعی مرکب از چند تن از اعضای خود، تشکیل دهند.

ماده 5: کمیسیون‌های تخصصی دائمی عبارتند از

کمیسیون‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی -1

کمیسیون سیاسی، دفاعی و امنیتی -2

کمیسیون زیربنایی و تولیدی -3

کمیسیون اقتصاد کلان، بازرگانی و اداری -4

کمیسیون حقوقی و قضائی -5

ماده 6: اعضای کمیسیون‌های تخصصی دائمی در نخستین جلسات مجمع با اعلام داوطلبی و رای مجمع تعیین میشوند. هر يك از اعضاء به استثنای رئیس مجمع لزوما در يك کمیسیون و در صورت تمایل در دو کمیسیون عضویت خواهند داشت.

ماده 7: هر کمیسیون دارای يك رئیس، يك نائبرئیس و يك منشی خواهد بود. کمیسیون، رئیس و نایب رئیس و منشی خود را به مدت یکسال تعیین خواهد کرد، و تجدید انتخاب آنها برای سال‌های بعد بلامانع است. منشی کمیسیون میتواند از اعضای مجمع یا خارج از آن انتخاب شود.

ماده 8: جلسات کمیسیون‌ها حداقل دو هفته یکبار تشکیل میشود. زمان تشکیل جلسات عادی کمیسیون‌ها هم‌مساله در نخستین جلسه کمیسیون تعیین و به اطلاع کلیه اعضای مجمع میرسد. زمان تشکیل کمیسیون‌های خاص نیز به همین ترتیب تعیین و اعلام میشود.

ماده 9: جلسات کمیسیون‌های دائمی و خاص بدون اطلاع لغو نمیشوند. در صورت عدم حضور رئیس کمیسیون، نایب رئیس جلسه را اداره میکند. در صورت غیبت رئیس و نائبرئیس، ریاست کمیسیون با مسنترین عضو کمیسیون خواهد بود.

ماده 10: در جلسات کمیسیون‌های تخصصی دائمی و خاص، اعضای کمیسیون‌های دائمی، یا کمیسیون‌های خاص باید بطور مستمر شرکت کنند. دیگر اعضای مجمع در صورت تمایل میتوانند در جلسات هر يك از کمیسیون‌های دائمی و خاص بدون حق رای حضور یابند.

ماده 11: موضوعات نیازمند بررسی کمیسیون‌ها از طریق رئیس مجمع ارجاع میشود. همچنین هر يك از کمیسیون‌ها میتوانند در چارچوب وظایف خود با تصویب اکثریت اعضاء، موضوعاتی را که قابل بررسی میدانند، در کمیسیون مطرح نمایند. اولویت بررسی در کمیسیون‌ها با موضوعاتی است که از طریق رئیس مجمع ارجاع میشود.

ماده 12: منشی کمیسیون با هماهنگی رئیس کمیسیون دستور جلسه را تنظیم میکند. موضوعاتی که برای بررسی فوری به کمیسیون ارجاع میشود، با اولویت و به ترتیب تاریخ ارجاع و موضوعات دیگر پس از آنها به ترتیب وصول، در کمیسیون مطرح میشوند.

ماده 13: دبیرخانه مجمع باید دستور جلسه هر کمیسیون را حداقل 48 ساعت قبل از تشکیل جلسه به اعضای مجمع برساند. اعلام دستور جلسه و زمان تشکیل هر کمیسیون به منزله دعوت از اعضای کمیسیون است.

ماده 14: جلسات کمیسیون‌ها با حضور اکثریت اعضاء تشکیل میشوند. تصمیمات با اکثریت اعضای حاضر معتبرند.

ماده 15: کمیسیون‌ها میتوانند در چارچوب وظایف خود از طریق دبیرخانه از کارشناسان بخش دولتی و خصوصی استفاده کنند.

ماده 16: نظر کمیسیون همراه با امضای موافق و مخالف اعضاء در صورت جلسه درج میشود، این نظر پس از تدوین به صورت گزارش، از طریق دبیرخانه برای رئیس مجمع فرستاده میشود.

ماده 17: گزارش کمیسیونها باید حاوی شرح کامل موضوع ارجاعی به کمیسیون، چکیده و مفصل گزارشهای گروههای کارشناسی، مستندات قانونی یا اطلاعاتی و کاربردی مباحث و گزارشها، خلاصه نظر اعضای کمیسیون، جمعبندی و نتیجهگیری و اظهار نظر نهائی کمیسیون باشد.

ماده 18: نتیجه بررسی کمیسیونها به ترتیب وصول به دبیرخانه با تقسیم مسائل به موضوعات مربوط به تشخیص مصلحت و یا حل معضل و دیگر امور و نیز با تفکیک آنها به فوری و عادی، براساس دستور رئیس مجمع در دستور کار مجمع قرار میگیرد. تبصره: در مواردی که حداقل پنج نفر از اعضاء مجمع، موضوعی را فوری میدانند و نظر رئیس مجمع مخالف آن است، در مورد فوریت موضوع مجمع رایگیری مینماید.

فصل سوم: شورای مجمع، حد نصاب، چگونگی تشکیل جلسات و طرز کار *

ماده 19: جلسات شورای مجمع به هنگام بحث در مصوبات مورد تعارض مجلس و شورای نگهبان (موضوع قسمت اول اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی) متشکل خواهد بود از همه اعضای مذکور در حکم مقام معظم رهبری (بندهای 1 و 2) این جلسات حداقل با حضور دو سوم اعضاء رسمیت مییابند و تصمیمات با اکثریت مطلق عده حاضر معتبر خواهند بود.

ماده 20: در موارد مربوط به بررسی و حل معضلات نظام (موضوع بند 8 اصل یکصد و دهم) و تعیین سیاستهای کلی نظام (موضوع بند 1 اصل یکصد و دهم) و دیگر اموری که رهبری به مجمع ارجاع میدهند (قسمت دوم اصل یکصد و دوازدهم) شورای مجمع متشکل خواهد بود از اعضای حقیقی، به اضافه ردیف (الف) و (ج) و (د) از بند 1 حکم بیست و هفتم اسفندماه، این جلسات حداقل با حضور دو سوم اعضاء رسمیت مییابند و تصمیمات در موارد مربوط به معضلات و مسائل دیگر به اکثریت مطلق اعضای حاضر معتبر خواهند بود. در مواردی که اکثریت آرا حاصل نشود، نظرهای اعلام شده همراه با تعداد آرا در صورتجلسه درج میشود و به استحضار مقام معظم رهبری میرسد.

ماده 21: جلسات عادی مجمع حداقل هر دو هفته یکبار تشکیل میشود.

ماده 22: تشکیل جلسات فوقالعاده به یکی از دو صورت زیر امکانپذیر است.

الف - با تعیین وقت جلسه فوقالعاده در جلسه عادی و تصویب آن.

ب- با نظر رئیس مجمع و یا با درخواست کتبی حداقل یک سوم اعضاء (حسب مورد

اعضای ماده 19 و یا ماده 20) همراه با تعیین موضوع.

ماده 23: دستور جلسات عادی حداقل سه روز قبل از روز تشکیل جلسه به دستور رئیس مجمع از طریق دبیرخانه به اطلاع اعضاء میرسد. وقت جلسات فوقالعاده موضوع بند (ب) ماده 22 را رئیس مجمع تعیین میکند و دستور جلسه قبل از تشکیل جلسه به اطلاع اعضاء خواهد رسید. و مدارک لازم همراه با دستور جلسه برای اعضاء فرستاده خواهد شد.

تبصره: مسائل فوری نیز با نظر رئیس مجمع و یا پنج نفر از اعضاء در جلسه قابل طرح میباشند.

ماده 24: در هر جلسه اعضای مجمع با موافقت رئیس مجمع میتوانند در مورد موضوعات مطروحه به عنوان قبل از دستور مسائلی را که مربوط به موضوع باشد مطرح نمایند.

ماده 25: موضوعات به تشخیص مصلحت پس از طی مراحل زیر قابل طرح در مجمعات:

مصوبه مجلس شورای اسلامی برای اظهار نظر به شورای نگهبان فرستاده میشود، شورای نگهبان چنانچه آن را خلاف موازین شرع یا قانون اساسی تشخیص دهد، نظر خود را به مجلس شورای اسلامی اعلام مینماید. چنانچه مجلس شورای اسلامی بر نظر خود باقی بود و با اعلام رای، ضمن در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکرد و در نتیجه تعارض پیش آمد، مصوبه از طرف مجلس شورای اسلامی برای مجمع تشخیص مصلحت فرستاده میشود، رئیس جمهور نیز میتواند رسیدگی مصوبه را از مجمع

بخواهد.

رئیس مجمع هم در مواردی که لازم بداند مصوبه مورد تعارض را در دستور مجمع قرار میدهد.

ماده 26: در خصوص معضلات نظام و سایر اموری که از طرف مقام معظم رهبری به مجمع ارجاع میشود و یا تعیین سیاستهای کلی نظام نتیجه بحث و بررسی مجمع به صورت گزارش کامل به استحضار معظمله میرسد و پس از تایید و براساس تدبیر معظمله به مراجع مسئول ذیربط ابلاغ خواهد شد.

مجمع بطورموردی و یا هرچندگاه یکبار فهرستی از موارد مربوط به سیاستهای کلی نظام را که قابل بحث در مجمع، تشخیص میدهد تنظیم میکند و پس از تایید مقام معظم رهبری در دستور مجمع قرار میدهد.

ماده 27: هنگام طرح هر يك از مباحث مربوط به تعارض میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان و همچنین معضلات و اموری که برای مشورت از طرف مقام معظم رهبری به مجمع ارجاع میشود و مسائل مربوط به سیاستهای کلی نظام ترتیب مذاکرات به شرح زیر خواهد بود:

الف- در مورد تعارض میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان پس از طرح و توضیح مسئله، یکی از اعضای شورای نگهبان و سپس رئیس کمیسیون مربوط در مجلس و آنگاه وزیر یا رئیس دستگاهی که موضوع مورد بحث به دستگاه وی مربوط میشود، توضیح لازم را خواهند داد. آنگاه دو موافق و دو مخالف اظهار نظر خواهند کرد و سپس رایگیری به عمل خواهد آمد.

ب - در مورد معضلی که از سوی مقام معظم رهبری ارجاع میشود، پس از طرح و توضیح مسئله، وزیر یا رئیس دستگاه مربوط که معضلی را مطرح کرده است، توضیح خواهد داد و سپس دو موافق و دو مخالف اظهار نظر خواهند کرد و آنگاه رایگیری بعمل خواهد آمد. پ- در مورد سیاستهای کلی نظام و مواردی که برای مشورت از طرف مقام معظم رهبری ارجاع میشود؛ پس از طرح و توضیح مسئله و اظهار نظر دو موافق و دو مخالف رایگیری به عمل خواهد آمد.

تبصره 1- در هر سه حالت چنانچه پس از توضیحات، گزارش مطرح شده مخالف نداشته باشد، موافق یا موافقان به تشخیص رئیس جلسه میتوانند اظهار نظر کنند. همچنین در صورتی که به تشخیص رئیس جلسه اظهار نظر بیش از دو موافق و دو مخالف ضرورت نداشته باشد، مذاکرات تا اعلام کفایت آن از طرف رئیس ادامه مییابد.

تبصره 2 در مواردی که اعضاء با ادامه مذاکرات یا کفایت مذاکرات موافقت داشته باشند، برای ادامه یا کفایت مذاکرات، رایگیری بعمل خواهد آمد.

ماده 28: در موارد تعارض میان شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی که منجر به اصلاح ماده یا مواد مورد اختلاف میشود، چنانچه اصلاح یاد شده مستلزم انجام اصلاحاتی در ماده یا مواد دیگر باشد، مجمع این اصلاحات را در حد ضرورت اعمال خواهد کرد.

ماده 29: در هنگام رسیدگی به مسائل مربوط به تشخیص مصلحت و در مواردی که اعضای مجمع رای دادن به موضوع مورد اختلاف را مشروط به اصلاح بخشی دیگر از مواد مصوبه نمایند که آن بخش مواجه با مخالفت شورای نگهبان نبوده است، مجمع موضوع را به استحضار مقام معظم رهبری میرساند و در صورت موافقت معظمله، نسبت به بررسی بخش مورد نظر اقدام خواهد کرد.

ماده 30: تصمیمات مجمع توسط دبیرخانه تنظیم و تدوین میشود و پس از ملاحظه و تایید رئیس مجمع به شرح زیر در خصوص آنها اقدام میشود.

مصوبات مربوط به تشخیص مصلحت در موارد اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان به 1- صورت ماده واحده و یا مواد و تبصره تنظیم و با امضای رئیس مجمع به ریاست مجلس شورای اسلامی ابلاغ میشود.

مصوبات مربوط به حل معضلات به صورت ماده واحده و یا مواد و تبصره تدوین و تنظیم 2-

میشوند. نتایج تبادل نظرها و رای نهایی مجمع در این موارد به محضر مقام معظم رهبری گزارش تا برای چگونگی ابلاغ آن برای اقدام یا اطلاع تصمیمگیری شود و به مجمع اعلام گردد.

مسائل مربوط به تعیین سیاستهای کلی و امور مهمی که از طرف مقام معظم رهبری -3- به مجمع ارجاع میشوند، به صورت گزارش کامل، همراه با چکیده آن و نیز نظر مشورتی نهایی مجمع، تنظیم و به امضای رئیس مجمع برای استحضار مقام معظم رهبری فرستاده میشود و سپس براساس نظر معظمه اقدام بعدی صورت میگیرد

فصل چهارم - دبیرخانه مجمع *

ماده 31: به منظور تنظیم کار کمیسیونهای دائمی و کمیسیونهای خاص و برقراری ارتباط با دستگاههای مسئول دولتی و نهادهای و موسسات عمومی غیر دولتی و استفاده کامل از فرآوردههای کارشناسی آنها و نیز ارتباط مستمر با شوراهای مشورتی و نظارت بر کارهای اداری و کارشناسی کمیسیونها و ایجاد گنجینه اطلاعات کارآمد از مطالعات و تحقیقات و گزارشهای مهم کارشناسی مربوط به مسائل ایران و جهان و همچنین نظارت بر حسن اجرای سیاستهای کلی که به تایید مقام معظم رهبری رسیده است و پیگیری آنها و نیز ابلاغ مصوبات و تصمیمها و تدوین صورت مشروح مذاکرات و دیگر امور اداری و اجرائی مجمع، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام تشکیل میشود. مسوولیت دبیرخانه با دبیر مجمع است که ریاست دبیرخانه را به عهده خواهد داشت

ماده 32: دبیر مجمع زیر نظر ریاست مجمع انجام وظیفه میکند و در موارد لازم رابط مجمع با مقام معظم رهبری است

ماده 33: دبیرخانه در موارد لازم، زیر نظر دبیر مجمع، کمیسیونها و کمیتههایی را با شرکت کارشناسان تشکیل میدهد تا گزارشهای دستگاههای مسوول دولتی را ارزیابی کنند و آنها را برای طرح در کمیسیونهای مجمع آماده سازند

ماده 34: دبیر مجمع برای اداره امور دبیرخانه و نیز کمیسیونها و نظارت و پیگیری تصمیمها و سیاستهای مورد تایید مقام معظم رهبری و همچنین دیگر امور اداری و مالی مجمع، تشکیلات لازم را تدوین می کند. این تشکیلات باید به تایید ریاست مجمع برسد

ماده 35: این آئیننامه در جلسه مورخ 3/8/1376 مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید و در تاریخ 5/9/1376 مورد تایید مقام معظم رهبری قرار گرفت